

Cena numeru
60.000 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Miesięcznie 2.000.000.

Z przes. poczt.

Miesięcznie 2.400.000

za Łódź i numer 80.000

Konto P.K.O. 60594.

Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

ROZWOJ

DZIENNIK NIEZALEŻNY OD ŻADNEJ PARTJI.

Czwartek, dnia 27 grudnia 1923 r.

TELEGRAMY.

WYKRYCIE SPISKU KOMUNISTYCZ- NEGO W HISZPANJI.

MADRYT 26,12 PAT. Potwierdza się tu wiadomość o wykryciu spisku, który miał wybuchnąć 28 grudnia w postaci ruchu rewolucyjnego w Hiszpanji i Portugalji. Dokonano licznych aresztowań wśród komunistów w Madrycie, Seville i Bilbac oraz w centrach górniczych i przemysłowych. Stwierdzono istnienie licznych organizacji komunistycznych działających pod płaszczkiem towarzystw sportowych.

VENIZELOS WRACA DO GRECJI.

ATENY 26,12 PAT. Rząd grecki otrzymał od Venizelosa zgodę na przybycie do Grecji na pewien czas dla wzięcia udziału w uporządkowaniu sytuacji w kraju. Venizelos obstaruje przy swem postanowieniu nie powracania do życia politycznego.

BUDŻET FRANCJI NA 1924 R.

PARYŻ, 26 (PAT) Rozdano w Senacie raport Ferrisera ustalający między innymi budżet na rok 1924. Według tego budżetu dochody wynoszą 23 miliardy 950 milionów, wydatki 23 miliardy 382 miliony pozostałaby nadwyżka 568 milionów franków. Beranger uważa w tym względzie, że sytuacja ekonomiczna na Francji w przeddzień roku 1924 przedstawia się bardzo pomyślnie. Bilans handlowy, który w roku 1920 zamknięty był deficytem wynoszącym z góry 23 miliardy obecnie został zrównoważony.

REDUKCJA W FRANCUSKIEJ IZBIE DEPUTOWANYCH.

PARYŻ, 26. (PAT) Izba deputowanych trawiając sprawę liczby deputowanych przy szłej izbie, przyjęła poprawkę Louchera, ustalając liczbę deputowanych na 599 zamiast dotychczasowych 626.

NIE DAJA ZA WYGRANE.

PARYŻ, 26. (PAT) „Temps” dowiadują się z Meksyku, że rewolucyjne wojska maksykańskie, wyparte z miejscowości Puebla reorganizują się w celu odebrania z powrotem swego miasta wojskom rządowym.

NOWY AMBASADOR NIEMIECKI W PARYŻU.

BERLIN, 24 12. (AW) Według informacji organu Stresemanna „Die Zeit”, rząd francuski udzielił odpowiedzi na propozycje niemieckie w sprawie obsadzenia ambasady w Paryżu. W kołach politycznych uważają za prawdopodobne, że stanowisko ambasadora niemieckiego powierzono będzie dr.owi Hösch.

KIEDY NASTAPI DYMISJA BALDWINA?

BERLIN, 24 12. (AW) Według wiadomości z Londynu, rozkład prac parlamentu angielskiego w roku przyszłym przedstawia się następująco: Dn. 8 stycznia parlament przystąpi do obliczenia i sprawdzenia mandatów, 15 stycznia król uroczysto otworzy sesję parlamentu i wygłosi mowę tronową. 19 stycznia

Skon artysty-malarza Włodzimierza Tetmajera.

KRAKÓW 26,12 PAT. Wczoraj zmarł tu na chorobę sercową artysta malarz Włodzimierz Tetmajer w 61 roku życia. W ostatnich czasach śp. Tetmajer pracował goraczko

wo nad wykończeniem wielkiego cyklu kompozycyjnego „Termopile w Polsce”. Pogrzeb odbędzie się w sobotę.

25-cio lecie odkrycia radjum.

Uroczysty hołd p. Curie — Skłodowskiej.

PARYŻ, 26 (PAT) Rząd francuski złożył dziś w Sorbonie uroczysty hołd pani Curie—Skłodowskiej oraz jej małżonkowi. Obecni byli: Prezydent Republiki Millerand, rektor Uniwersytetu p. Aepeld, minister higieny Straus oraz liczni przedstawiciele świata naukowego.

PARYŻ, 26. (PAT) W dniu dzisiejszym jako w 25 rocznicę odkrycia radjum przez p. Curie i jego małżonkę p. Curie—Skłodowską, minister higieny Straus dokonał uroczystego otwarcia ochrony dla ubogich imienia Curie.

Przed rozwiązaniem problemu reparacyjnego.

Memoriał niemiecki.

PARYŻ 26,12 PAT. Niemiecki charge d'affaires Hoesch wręczył Poincaremu notę, dotyczącą zagadnień ekonomicznych i administracyjnych na terytorjum okupowanym. Poincare sformuje swą odpowiedź pó porozumieniu się z rządem belgijskim.

BRUKSELA 26,12 PAT. Niemiecki charge d'affaires wręczył Jasprowi memoriał zawierający odpowiedź na list z 20 grudnia. Jaspas oświadczył że zbada notę w porozumieniu z rządem francuskim.

PARYŻ, 26. (PAT) Memoriał niemiecki, wręczony Poincaremu wyraża poglądy niemieckie na sprawy polityczne i administracyjne, nie poddając dyskusji całokształtu sprawy odszkodowań. Charge d'affaires niemiecki odczytał dokument, poczem Poincare zażądał pewnych

wyjaśnień. Rząd Rzeszy pragnąłby widzieć usunięcie barjery celnej oraz zniesienie opłat pobieranych na terenie okupowanym. Rząd Rzeszy pragnąłby współpracować w ukonstytuowaniu Banku Renu—Westfalskiego oraz domaga się powrotnego przyjęcia na służbę wydanych funkcjonariuszy, żądając powrotu niemieckich kolejarzy i przewoźników. Rady Ministrów w Paryżu i Brukseli zajmują się badaniami pytania, czy propozycje niemieckie podjęte są istotnie chęcią ułatwienia budowy życia ekonomicznego oraz swpłaty odszkodowań.

LONDYN, 26. (PAT) Ambasador niemiecki zawiadomił rząd Wielkiej Brytanji o nowych krokach, poczynionych przez Rząd Rzeszy w Paryżu i Brukseli.

Oredzie świąteczne kanclerza Marxa do narodu niemieckiego.

BERLIN 24,12 JAW. Podczas pierwszego święta Bożego Narodzenia, o godz. 6 wieczorem, kanclerz Marx po raz pierwszy wygłosi przemówienie za pośrednictwem radio-telefonu. Po przemówieniu Marxa zabiorą głos niektórzy posłowie na sejm niemiecki.

BERLIN, 26. (PAT) Za pomocą radiotelefonu ogłoszono dziś w całym Niemczech, polityczne oredzie świąteczne kanclerza Marxa. Kanclerz przedstawia na wstępie w taskrawych berwach zubożenia i głód w Niemczech, wyraża zagranicy podziękowanie za ofiary na rzecz głodnych, podkreśla solidarność Niemców całego świata, wspomina o Niemcach wydalonych z

krajów okupowanych oraz o tych, znajdujących się w więzieniach francuskich, wreszcie stwierdza rozpadanie się ongi zamożnego stanu średniego. Oredzie zaznacza w dalszym ciągu, że w Niemczech jest 1 i pół miliona bezrobotnych i 2 miliony częściowo zatrudnionych. Ponadto w krajach okupowanych jest również 2 miliony bezrobotnych i także ilość częściowo zatrudnionych. Następnie wspomina kanclerz o redukcji urzędników, będącej wynikiem niezbędnych oszczędności. W końcu oredzie kanclerza składa silne przysiężenie, że naród niemiecki i Rząd Rzeszy będą starać się wypełnić w miarę możliwości zobowiązania dotyczące odszkodowań.

koniec dyskusji i prawdopodobna dymisja Baldwin. Następnie Izby rozładają się na dwutygodniowe ferie, podczas których Mac Donald rozpocznie prace nad utworzeniem gabinetu. W początkach lutego przemówienie Mac Donald i dyskusja nad budżetem.

Niemcy wydają 18.000 robotników polskich.

Co na to nasze władze?

Telegramy z Niemiec doniosły już, że władze meklemberskie wydały rozporządzenie, że wszyscy robotnicy zagraniczni muszą do dnia 15 grudnia br. opuścić Meklenburgję. O ileby zaś pozostali na miejscach pracy po tym terminie, będą przymusowo odtransportowani do miejsc zbiorowych i stamtąd transportami zbiorowymi odstawieni do granicy polskiej. Niemieckie władze graniczne w Krzyżu porozumiewały się rzekomo już z polskimi władzami granicznymi w Drawskich Młynach celem przejęcia wydalonych do Polski i oświadczyły, że w następnych dniach przewędzie do granicy 16—18 tysięcy robotników polskich, wydalonych na mocy powyższego rozporządzenia z Meklenburgji.

Stojmy więc wobec faktu, że władze meklemberskie wydają 18 tysięcy robotników polskich. W jaki sposób następuje wydalenie?

Rozporządzenie meklemberskie ukazuje się dopiero 6 grudnia br. w meklemberskim organie urzędowym — a więc 9 dni przed ostatecznym terminem opuszczenia przez robotników terytorium meklemberskiego. W 9 więc dniach mają robotnicy polscy zlikwidować swe ogniska domowe, mają się wyzbycić wszystkich zasobów gospodarczych, swego marnego i często żywego inwentarza.

Musimy bowiem wiedzieć, że przeważna część robotników, są to robotnicy, którzy tamże pracują już od czasów wojny, którzy na jednym i tem samym miejscu pracy przebywają przez kilka lat ku zadowoleniu swych pracodawców i często samych siebie, — robotnicy, którzy na miejscu stworzyli sobie własne ogniska rodzinne i którzy z powodu tego zażegnali się w każdym kierunku.

Od robotników tych żąda się więc zlikwidowania ich osiedli w przeciągu dni kilku. Jest to żądanie niesłychane, uraża-

jące wszelkim pojęciom sprawiedliwości i zasadom ludzkości i przyzwoitości. Jest fizyczną niemożliwością, aby robotnicy w tak krótkim okresie czasu, jaki w myśl meklemberskiego rozporządzenia zostaje im do dyspozycji, mogli zlikwidować swe gospodarstwa domowe, chyba żąda się od nich, aby za bezcen sprzedali to, co w pocie czoła przez długie lata życia swego przepracowali.

Ohyda rozporządzenia władz meklemberskich uwydatnia się jeszcze bardziej, jeżeli się zważy, że przeważna część robotników została sprowadzona do Niemiec pod gwałtem i pod groźbą karabinów wojsk niemieckich podczas okupacji — jeżeli się zważy, że robotnicy ci swą krwawą pracę przyczyniali się musielij do podtrzymania intensywności gospodarstwa niemieckiego podczas wojny, a tem samem do wzwyczenia wojsk i ludności niemieckiej.

I — o ironio! rozporządzenie meklemberskie wydał „Oddział dla Polityki Socjalnej” ministerstwa meklemberskiego. Należy mu się nagroda za tyle zrozumienia dla spraw socjalnych.

Czy wobec powyższego należy nam się jeszcze zastanawiać nad pytaniami, czy rozporządzenie meklemberskie jest sprzeczne z prawem międzynarodowym, z postanowieniami artykułu 276 Traktatu Wersalskiego, z sadami polityki socjalnej i opieki społecznej, ogólnie propagowanymi i przyjętymi w życiu międzynarodowym?

Nie! Rozporządzenie meklemberskie jest wobec robotników polskich aktem gwałtu — a gwałty nie mogą stanowić podłoża dla jakiegokolwiek dyskusji.

Gwałty mogą znaleźć jedną tylko odpowiedź — a odpowiedź ta jest bardzo prosta: „Gwałt niech się gwałtem odciska!”

Ameryka dla Amerykanów.

Doktryna Monroe.

Wiek już upłynął od chwili, kiedy prezydent Stanów Zjednoczonych James Monroe w orędziu do Izb parlamentarnych ujął politykę Stanów w pewne formuły, które przetrwały do dnia dzisiejszego. Deklaracja jego odegrała wybitną rolę nie tylko w polityce wielkiej republiki amerykańskiej, ale zajęła specjalne miejsce w prawie międzynarodowym.

Po wojnach pierwszej republiki francuskiej i Cesarstwa, państwa europejskie usiłowały rozciągnąć na kontynent amerykański system równowagi politycznej i interwencji, co umożliwiłoby im opanowanie młodych republik południowo-amerykańskich. Wówczas czas meżowie stanu tych państw postanowili w r. 1910 zapobiec realizacji planów mocarstw europejskich i oświadczyli, że wszystkie państwa Nowego Świata winny zjednoczyć się w obronie następujących trzech zasad:

1. Państwa amerykańskie posiadają prawo do niepodległości.

2. Państwa europejskie nie mogą kolonizować republik amerykańskich.

3. Państwa europejskie nie mogą interwenjować w wewnętrzne i zewnętrzne sprawy państw amerykańskich.

Kilka lat później, 3 grudnia 1823 r. prezydent Monroe uroczystie proklamował te zasady w specjalnym orędziu, w którym nieścisła:

„Uważamy, że nadeszła chwila ustalenia zasady, dotyczącej praw i interesów Stanów Zjedn., że kontynenty amerykańskie, dzięki wolnemu i niezawisłemu stanowisku, jakie zdobyły i utrzymały, nie mogą być uważane za tereny przyszłej „kolonizacji jakiegokolwiek państwa europejskiego”. — „Oświadczamy, że uważać będziemy w przyszłości wszelką inicjatywę państw europejskich w celu rozciągnięcia systemu kolonizacyjnego

na jakokolwiek część tej półkuli, za akt zagrażający naszemu pokojowi i naszemu bezpieczeństwu”.

Oreddie odróżniało zresztą istniejące już kolonie europejskie od państw niezawisłych.

„Jeśli chodzi — pisał prezydent Monroe — o istniejące kolonie jakiegokolwiek mocarstwa europejskiego, to nie interwenjowaliśmy i nie będziemy interwenjować w tych sprawach. Lecz jeśli chodzi o rządy, które proklamowały i utrzymały swoją niepodległość, to wszelka interwencja państwa europejskiego, które chciałoby opanować państwo amerykańskie, musiałaby być przez nas traktowana, jako objaw wrogi wobec Stanów Zjednoczonych.

Stany Zjedn. groziły więc państwom europejskim, że wszelkie mieszanie się ich do spraw amerykańskich uważane byłoby w Waszyngtonie za casus belli.

Ze swej strony prezydent Monroe zapewnił, że „w walkach pomiędzy państwami europejskimi, a przynajmniej w sprawach, które nas bezpośrednio nie obchodzą, nie interwenjowaliśmy i nie będziemy interwenjować.” „Nasza polityka wobec Europy pozostanie niezmienna: „to znaczy, że nie będziemy się mieszać do wewnętrznych spraw państw europejskich. Należy zaznaczyć, że deklaracja ta nie jest orzeczeniem, lecz polityką, którą jedynie sformułował prezydent, jakkolwiek pozostawił w testamentie Waszyngtona.

W ciągu wieku XIX dodano jeszcze dwie następujące zasady:

1. Państwa amerykańskie nie donoszą, aby mocarstwa europejskie zięły jakokolwiek część kontynentu europejskiego, nawet za zgodą

jednego z państw amerykańskich.

2. Państwa europejskie nie będą mogły nawet czasowo zajmować jakiegokolwiek części terytorium amerykańskiego.

Ażeby zrozumieć politykę Stanów Zjednoczonych przez cały wiek XIX aż do czasów dzisiejszych należy się zawsze odwoływać do doktryny Monroe, która nie straciła bynajmniej na aktualności.

Ameryka dla Amerykanów, oto dewiza, którą wygłosił Monroe, dając jednocześnie ogólne zasady jej praktycznego zastosowania. Według tych zasad wszelka interwencja państw europejskich w sprawy amerykańskie, lub chęć oderwania i okuwania jakiegokolwiek części terytorium amerykańskiego musiałaby wywołać energiczny protest ze strony Stanów Zjednoczonych, które ze swej strony postanowiły nie mieszać się w sprawy europejskie. Doktryna Monroe wprowadza więc nowość do prawa międzynarodowego; cały kontynent, a właściwie jedno państwo proklamowało pewną doktrynę w celu zapewnienia sobie spokoju i bezpieczeństwa, nie troszcząc się o to: czy jest ono w zgodzie z polityką innych państw oraz z ogólnymi zasadami prawa międzynarodowego. Doktryna ta nadała Stanom Zjedn. stanowisko uprzywilejowane, one to bowiem miały czuwać nad przestrzeganiem tych zasad.

Przeciwko takiemu traktowaniu doktryny Monroe przez Stany Zjednoczone wypowiedziały się inne państwa amerykańskie, które godząc się w zupełności na zasady, w niej wyłożone, protestują przeciwko hegemonii Stan. Zjedn. i uważają, że wykonanie tych zasad należy do wszystkich państw ameryk. Na ten temat toczy się spór, pomiędzy prawnikami amerykańskimi.

Faktycznie jednak doktryna Monroe tłumaczy politykę zagraniczną St. Zjedn. wobec Europy oraz stanowisko tego państwa wobec Ligi Narodów, tudzież odsunięcie się jego od spraw europejskich po wojnie światowej. Dzięki stosowaniu tej doktryny kontynent amerykański jest odseparowany od Europy i znajduje się pod hegemonią Stanów Zjednoczonych.

Kronika telegraficzna.

(kt) Komisja konstytucyjna sejmu warszawskiego, która ma rozpatrzyć wniosek o rozwiązanie sejmu, zbierze się w dniu 3 stycznia.

(kt) Wobec niepomysłnego dla polityki premiera rezultatu wyborów powszechnych powołany przez Baldwina komitet dla wypracowania schematu tariff protekcyjnych pod przewodnictwem Lorda Milnera, postanowił rozwiązać się.

(kt) Wbrew wiadomościom umieszczonym w niektórych dziennikach warszawskich, poseł Maurycy Zamorski dotychczas jeszcze z Paryża nie przybył. Przejazd jego spodziewany jest w piątek.

(kt) Oskarżona o zabójstwo sekretarza „Action Française” Marjusza Plateau, Germaina Berton została uniewinniona przez sąd przysięgłych w Paryżu.

(kt) Z Tangeru donoszą, że wódz zrewoltowanych plemion Rozsuli żyje. W zdrowiu jego nastąpiło polepszenie.

(kt) Prezydent Rzeszy na propozycję rządu mianował komisję z 3 osób, mającą zbadać sprawę uproszczenia administracji. Pełnomocnictwem tej komisji określi rząd.

(kt) Według statystyki uczniów w szkołach powszechnych w Paryżu, w ostatnim kwartale rb. na 33.000 nowoprzyjętych, znajdowało się 3.900 cudzoziemców, w tem 60 dzieci polskich.

(kt) Klasztor żeński pod Moskwa, w miejscowości Golowina, został oddany robotnikom moskiewskim na klub robotniczy. Zakonnice wydalono.

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Czwartek dnia 27 grudnia Jana Ap. i Em.

Wschód słońca g. 8, m. 38.

Zachód „ g. 4, m. 25.

— Widowiska.

Teatr Miejski (Cegielniana 63)

„Nauczycielka“

Teatr Popularny (Ogrodowa 18)

Filharmonja (Dzielna 20)

Koncerty

„Luna“ (Przejazd 1)

„Zulejka — perła haremu“

„Casino“ (Piotrkowska 62)

„Pięta alica“

„Odeon“ Przejazd 1.

„Malec szelma“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Oliver Twist“

Kino Spółdzielni Prac. Państwowych

„Wir życia“

Kalendarzyk historyczny.

1587 Koronacja Zygmunta III w Krakowie.

Wiadomości bieżące

— Termin do płacenia podatku majątkowego dla kupców I i II kat.

Ministerstwo Skarbu telegraficznie wydało zarządzenie, mocą którego wstrzymało egzekucję dla ściągania zaliczki na podatek majątkowy od przemysłowców pierwszej i drugiej kategorii.

Z telegramu wynika, że jeżeli przemysłowcy do końca roku zaliczka ta dobrowolnie uiszcza, nie będzie z nich ściągana kara w wysokości 5 proc. dziennie. (pap)

— Mleko podróżowało.

W ostatnim dniu przed świętami Komisja rzeczoznawców przedstawiła do zatwierdzenia w Referacie Walki z Lichwą nowy cennik na mleko.

Ceny te przedstawiają się w następujący sposób: litr mleka w hurcie 270,000 mk., w detalu 300,000 mk., świeże wprost od krowy 20 proc. drożej. pap.

— Lekarstwa znów podróżowały.

Na zasadzie rozporządzenia Min. Zdr. Pub. z dnia 17,12 br. ceny lekarstw wzrosły o 67 proc.

Nowa taksza obowiązuje od 22 bm.

— Waloryzacja na kolejkach dojazdowych.

Jak się dowiadujemy ze źródła miarodajnego, równocześnie z waloryzacją taryfy na kolejkach Państwowych, nastąpi takowa i na kolejkach dojazdowych. pap.

Przemysł i handel.

ZMNIEJSZENIE SIĘ REEMIGRACJI Z AMERYKI.

(-) Główną przyczyną zmniejszenia się reemigracji ze Stanów Zjednoczonych do Polski były małe zarobki w Polsce w stosunku do zarobków amerykańskich, deprecjacja marki polskiej oraz wyszukiwanie reemigrantów przez licznych nieuczciwych pośredników w kraju. Ostatni ten szczegół, jak się dowiadujemy ze sfer miarodajnych, szerzony jest w Ameryce przez zainteresowanych przedsiębiorców w powstrzymaniu reemigracyjnej fali z Ameryki.

Spółki Akcyjne, które podwyższają kapitał zakładowy.

Lódzki przemysł wełniany „Poltekstil“.

o mk. 200 milionów czyli do mk. 500 milionów drogą wydaną 20,000 akcji III em. po mk. 10,000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku 2 nowych na 1 akcję dawne po cenie emisyjnej jmk. 10,000.

Bank Przemysłowców Ziemięskich.

o mk. 250 milionów czyli do mk. 500 milionów drogą wypuszczenia 25,000 akcji

Próba urządzenia buntu więźniów.

Zorganizowany plan ucieczki.

W pierwsze święto, około godz. 10 rano odbywał się t.zw. „spacer“ na placu więziennym, leżącym przy zbiegu ulic: Kopernika (Milsza) i Lipowej. Więźniowie postanowili wykorzystać zastój świąteczny, napaść na dozorujących 3 dozorców, zadusić ich i odebrać klucze. Próba się nie udała, gdyż jeden z duszonych dozorców zaczął krzyczeć,

alarmując w ten sposób mieszkańców okolicznych domów i straż wieczną. 3 zbiegłych przez plot więźniów zatrzymano, a reszta, w liczbie 9, udała się dobrowolnie do celi. Wszystko wskazuje na to, że plan ucieczki był dobrze zorganizowany i przygotowany od dawna. Ofiar w ludziach nie było.

(g)

Wojowniczy narodek.

Z dziejów walk o kościół sekciarski.

Przy interwencji policji jedenastu policjantów zostało rannych.

Już prawie od roku walczy w Zgierzu dwa obozy, przedstawiciele dwóch wyznań o kościół. Na czele jednego obozu t. zw. „Pagowczyków“, stoi ks. Pagowski, inicjator kościoła narodowego w Polsce. Druga grupa dowodzi mاریawita ks. Gromulski, stąd też jest nazwa „Gromulezycy“.

Niedawnym orzeczeniem Sadu Okr. w Łodzi tytuł własności kościoła uzyskał ks. Pagowski. Kościół ten pomimo tego orzeczenia przechodził z rąk do rąk, aż wreszcie w momencie krytycznym zawiadł nim mariawici. Należycie uzbrojony w łomy, siekiery, dragi, kamienie i cegły, oszańcowali się w nim, tworząc wewnątrz kościoła barykadę.

Pagowczycy widząc przegrana, zaczęli bić w dzwony na alarm i jednocześnie zawiadomili policję o zajściu. Przwybitym oddziałom policji odpowiedział głos z zamkniętego kościoła, że go nie opuszcza, zaś równocześnie na dziedzińcu zaczęły gromadzić się tłumy przybierające groźną postawę.

Zawiadomiony o tem kmdt. policji pow. kom. Ryszkowski porozumiał się z władzami i Urzędem Prokuratorskim, i otrzymał polecenie odróżnienia i zabezpieczenia spornego kościoła. Osobiście też udał się do Zgierza z oddziałem policji i „w imię prawa“, zachwycając wszelkie

formałności, zażądał opuszczenia kościoła. Gdy to nie pomogło, otworno drzwi przy pomocy ślusarzy i stolarzy w tym celu sprowadzonych.

Równocześnie z za utsawionych barykad posypał się grad kamieni wymierzonych przeciw policji. Kmdt. Ryszkowski, stojąc najbliżej wyjścia, został uderzony tym narzędziem w rękę, przy czem otrzymał poważną ranę głębszą.

Kilku policjantów wskutek poważnych ran upadło na ziemię bez przytomności. Tylko można zawniedzieć

złotej krwi kmdt. Ryszkowskiego i bystrej jego orientacji, że policja nie użyła broni palnej. Biała broń zajęto kościół, aresztując jednocześnie wszystkich znajdujących się tam mariawitów.

Aresztowanych w liczbie 64 transportowano do więzienia w Łodzi przy ul. Milsza. Po drodze usiłował odbić swych towarzyszy, zostali w domach wyznawcy Kozłowski. Znów posypał się kamieniami z okien domów, przy czem rannymi zostały dwa konie.

Śledztwo w tej sprawie prowadzi sędzia śledczy na powiat łódzki.

Rannych jest 9 policjantów, kmdt. policji pow. kom. Ryszkowski i zastępca kmdt. pow. komisarz Korpiński. (pap)

Sytuacja w przemyśle nie przestała być groźną.

Dalsza redukcja dni pracy.

Aczkolwiek w ostatnim tygodniu przed świętami większa część fabryk była czynna przez całe 6 dni w tygodniu, to jednak wiele z nich zapowiedziało ograniczenie dni pracy natychmiast po świętach, niektóre zaś już w bieżącym tygodniu unierochomiły zupełnie warsztaty:

Do 4-ch dni w tygodniu skrócono pracę w firmach: Bławat Łódzki, J. K. Poznański, Markusfeld;

Do 3-ch dni: Herman Szlee, Tow. Akc.

Heinzel, Mordjaner, Rubin i Szwarz, Kleiman, K. Göpert, J. Fiat, J. Kamiński, Bracia Kon; Merkury, J. Bobrecki;

Do 2-ch dni: Agiński i Liberman, Bracia Szychwark, Glücksman, Lewit, Brzeziński i J. Bejarski.

Zaznaczyć należy, że ani przedsiębiorcy ani robotnicy nie spodziewają się poprawy stosunków i liczyć się musi z dalszą redukcją. pap.

Groźne zjawisko.

(-) W ostatnich czasach w poszczególnych gałęziach przemysłu dała się zauważyć tendencja określenia cen produkcji, według parytetu złota. Wzwołało to wstrząs w dziedzinach przemysłowych i handlowych, bezpośrednio związanych z temi gałęziami przemysłu. Po pewnych staraniach nastąpiło skoordynowanie współpracowników na nowych podstawach.

Teraz jednak mamy do zanotowania fakt, na szczęście odosobniony, że jedna z gałęzi wytwórczości krajowej, nie licząc się zupełnie z możliwościami gospodarzem i „zapominając“ już o zdyskontowanych w niedawnej przeszłości znacznych podwyżkach, nosi się z zamierzonym przekroczeniem parytetu złota przez nową procentową podwyżkę już w walnie złotej. Trzeba jaknajenergiczniej zaprotestować przeciwko tym zakusom, które nie tylko za-

kraja przemysłowi krajowemu, ale i narażać na poważny szwank cała dziedzinę życia socjalnego z nią związaną.

Ze świata.

SPALENIE NOWOCZESNEJ SODOMY.

g Miasteczko Tia Juana leżące nad granicą Stanów Zł. i Meksyku, spłonęło niemal do czystej, a rząd Stanów Zł. zakazał je odbudować. To ostateczne zarządzenie tłumaczy się tem, że miasteczko swe było istną Sodomą. Granica biegnie przez sam środek osady, tak, że niepodobna ściśle oznaczyć, które domy należą do Meksyku a które do Stanów Zł. Okoliczność wyzwała zbrodnię, czulery oszaleli i t. p., ściągając tu w szczytnym celu. Całe miasteczko stało się w istocie jedną wielką karczmą, domem rozlewu. Stąd kwitła kontrabanda alkoholu do Stanów. Nie dziw więc, że rząd amerykański rad powiłał spalenie się nowoczesnej Sodomy.

PARALIŻ ULECZALNY?

g Uwiad rżenia czyli tabes, groźna choroba będąca skutkiem zakażenia syfilistycznego, a występująca nieraz 18—20 lat po zakażeniu — zdaje się przestała należeć do nieuleczalnych. Monachijski wczasy prof. Koenig ogłasza, że wypracował przyczynę powstania tabesu i ma nadzieję odkrycia także skutecznego środka leczniczego.

Dotąd niewyjaśniona była właśnie kwestja, dlaczego w tak długi czas po zakażeniu występuje ta choroba, atakująca ośrodki systemu nerwowego, rzeń pacierzo i mózg powodująca paraliż. Ważne rozwiśnie znanego w solum literackim dra Kraepelina daje gwarancję, że bany nie jest obliczonym na sensację biffem.

WYPADKI SAMOCHODOWE.

g Ofary w wypadkach, jakie powodują w Stanach Zjednoczonych wypadki z samochodami, w odniesieniu zarówno do osób, używających tego środka lokomocji, jak i przechodniów, wciąż się powiększają.

Odnosna statystyka daje cyfry, wprost przerażające, a powiększające się co roku. Dzięki temu, że obecnie wciąż ilość samochodów, a z nią także brak wszelkiej ostrożności i uwagi na życie ludzkie ze strony kierowców.

Ilustracja do potwornych szkodów na tym

runkele dane fakt, wzniesienia w mieście St. Louis pomnika dla 332 dzieci, które zginęły w tem mieście przez przeciąg lat trzech skutkiem orgji samochodowych. Napis na tym pomniku brzmi: „Ku uczczeniu pamięci młodych istot, które padły ofiarą, szybkości i ludzkiego lotrostwa”.

TAK JAK U NAS W DNI BEZALKOHOLOWE.

g Jakie skutki poczyna za sobą prohibicja alkoholu w Ameryce północnej, pokazuje się np. z następującego faktu:

Jednej z ostatnich sobót po wylocie varobków tygodniowych musiała policja w Filadelfji aresztować przeszło 300 osób za pijanstwo.

Ponad 100 osób z tej liczby trzeba było natychmiast przewieźć do szpitali, gdzie 6 osób niebawem zmarło skutkiem zatrucia się sfałszowanym alkoholem, lub jego zamiastkami będącymi obecnie w użyciu z powodu niemożności dostania prawdziwego alkoholu.

SKRADZIONA GŁOWA GAMBETTY.

g W tych dniach pochowano w Nizy, w grobowcu rodzinnym Gambettów, zwłoki generała Jouinot-Gambetty, młodszego brata słynnego francuskiego męża stanu, organizatora obrony narodowej przeciwko prusakom w 1871 r., Leona Gambetty.

Przy tej sposobności otwarto też przez ciekawość sarkofag, zawierający szczątki słynnego trybuna i społecznika z przerażeniem, że zwłokom brak głowy i prawej ręki!

Przedsięwzięte dochodzenie wykazało, wprowadzić, że prawa rękę utracił „na pamiątkę” jeden z lekarzy już podczas dokonywania sekcji zwłok Gambetty, kto jednak i kiedy zdołał ukraść głowę trybuna, tego dotychczas śledzić nie zdołano.

Jak wiadomo, urna z sercem Leona Gambetty spoczywa w paryskim pałacu.

MUR CHIŃSKI.

g W naszych wędrowkach po świecie nie mamy często sposobności zapadzenia o Chinach, których nie odczuwa, już wprowadzić „mur chiński” od reszty świata, ale których życie wewnętrzne, będące jednym ciałem rewolucji lokalnych i ogólnopństwowych, mało przedstawia dla nas interesu.

Dzisiaj staliśmy do zanotowania dwie wiadomości z życia politycznego republiki chińskiej, rzucające ciekawe światło, jak się przyjęły tamże dwie rzeczy przeszczerzone z Europy: parlamentaryzm i wybór prezydenta republiki.

Oto, jak donoszą pisma angielskie z Pekinu, parlament chiński dopiero wtedy uchwalił konstytucję, gdy rząd zapewnił deputowanym osobne opróżnienie diet — wynagrodzenie za obecność na tych posiedzeniach, na których obradowano nad konstytucją. Wyboru zaś prezydenta republiki dokonano dopiero wówczas, gdy najbogatszy z sześciu kandydatów na tę godność, nazwiskiem Cao-Kum, ofiarował 5.000 dolarów każdemu z posłów do parlamentu, który swój głos odda za nim. Po takiej ofercie otrzymał Cao-Kum 430 głosów na 590 posłów i został wybrany. Pokazuje się jednak, że nawet w chińskim parlamencie znalazło się 110 posłów nie dających się przekupić.

SUROWI FRANCUZI.

g Łatwa i lekka, a stosunkowo bardzo dobrze płatna praca panien piszących na maszynie, wywołuje kolosalny wpływ Francuzek do tego zawodu ze szkoda innych zawodów kobiecych.

Aby zapobiedz temu niepożądanemu obławowi, wpadły francuskie instytucje rządowe i prywatne na pomysł, o którym donosi paryskie pismo „La revue du bureau”, co następuje:

Za błąd, popełniony przez stenotypistkę w adresie lub podanej cenie towaru, ściągają się jej jednego franka z zarobku, za błąd w tekście, zmieniający jego sens — 75 centymów, za błąd w dacie pisma — 50 centymów, za błąd ortograficzny — 20 centymów itd. Drakoński ten regulamin dla stenotypistek został dopiero zaprowadzony, czekać więc trzeba, czy przyniesie jakieś rezultaty.

RADJOTELEGRAFJA W KOPALNIACH.

g Radjotelegrafja znajduje wciąż nowe zastosowania praktyczne.

Z Nowego Jorku donoszą, że w jednej z kopalni meksykańskich górniczy, zjeżdżający do szybów, dostają specjalnie skonstruowane radjo-paraty, wielkości zwykłej, ręcznej kamery fotograficznej. Aparat taki umożliwia im w razie gdyby zostali zasypani, komunikowanie się z powierzchnią oraz wskazania miejsca, gdzie nastąpiła katastrofa.

Próbę przeprowadzoną z tym aparatem, dały podobną świetne wyniki. W ten sposób w całości została niezmiernie skuteczna ratunkowa w kopalniach, gdzie górniczy zostali odcięci od świata skutkiem jakiejś katastrofy, jak oberwanie się ziemi lub wbuch gazów.

LECZNICA CHOROBY ZĘBÓW
LEKARZA-DENTYSTY H. PRUSS
145. Piotrkowska 145.
za leczenie, oraz wprawianie zębów
opłata podług taryfy. 1977k

Nafta daje!

Największe bogactwo przy obecnej dewaluacji, najcenniejszą kaptu, najzyskowniejszym interesem jest nabycie udziałów i akcji w (kontrakty) w Złoty naftowy, pola ropodajne i kopalnie naftowe.

Udziały 2 od 25,000,000 Mk. i wyżej na dogodnych warunkach.

Informacji udziela Biuro „PETROL”, Andrzeja 9, 3 piętro, front. 2610-k

Wyższa szkoła kroju i szycia

„JOZEFINY”

Ministerstwa Cechowej
mistrzostwa Cechowej

Wprowadzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie złotym medalem, w Belgji sreb. i dyplomami uznania

Lódz, Piotrkowska 163,

Kursy wyższe i niższe Metoda kroju według systemu francuskiego i angielskiego Girantowna nauka pasowania miarzenia i upinania dla początkujących przydatowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczennice naderają wprawę gustu. Specjalny oddział artystyczny haftu i rysunków. Po złożeniu egzaminu w Cechu uczennice otrzymują patenty cechowe, lab swia decja p... Na miejscu duży wybór u... 2886s

Sp. Akc. „Swelan”

Fabryka Przetworów Chemicznych
Pańska 125
Tel 16-03

poleca najwyższej jakości:

- Oleinę 99%
- Glicerynę 70% 85%
- Mydło włókien. 40%
- Mydło domowe i do prania 66% (2351b10)

Kupuje

Placę 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterję, zęby sztuczne, garderobę i szale czarne. Zachodnia 32, naprzeciw lombardu, i p. L. Miltch.

Dr. Z. Janiszewski

Choroby kobiece i akuszeria
przyjmuje 10-12, 4-6 pp.
Piotrkowska 132. 2647

Dr. F. Skusiewicz

ul. Andrzeja 11
Choroby skórne i weneryczne
godziny przyjęć od 9-11 i od 5-7 i pół. Panie od 5-6. 2211k

Dr. E. Ekkert

choroby weneryczne, skórne
dróg moczowych. 2412b
Ul. Kilińskiego 157, trzeci dom
od Główniej. Przyjmuje od 12-5
i od 7-9. Panie od 5-4.

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

A! A! A! braeczki ślubne wszyście fasony, pierścionki, kolczyki z gwarancją za złoto, zegary, zegarki, platery duży wybór Jan Placek Brzezińska 10 7311-8

A! A! Kupuję meble, dywany futra, garderobę maszynową do szycia. Placę na tej Łaźnik Benedykta 25 m. 13 7573-4

A! M meble szafy, łóżka, stoły krzesła sprzedaje Ka ezorowski Zgierska 85 7784-3

MOTOCYKL „Humber” (angielski) 1 1/2 HP. 1-cylindrowy na chodzie Okazyjnie do sprzedania Piotrkowska 92, u fryzjera. 7785-3

Samowóz, lub amerykański używany w dobrym stanie kupimy. Złozszenia do Syndykatu Rolniczego w Łodzi, ul. Kilińskiego 53, tel. 2464 7781-2

Skóra krajowa, zagraniczna, prawidła, oraz wszelkie przybory szewskie. Sienkiewicza 25. 7789-3

Planina, fortepiany nowe zagraniczne i krajowe, poleca Chodkowski Sienkiewicza 25 7760-3

Różne:

A! A. N raty! Najodpowiedniejsze podarunki świąteczne w lokciwizne na każdy gust, w najodpowiedniejszych warunkach Leon Rubaszkin Kilińskiego 40 7635-8

Szofera-mechanika do motoru i samochodu poszukuje Zakrzewski, Poddebice 7774-2

Zojnęła młoda kosa, biała w czarnej, w małym różku mi. Odrowadzić za nagrodą: Emilii 42 m. 28 7779-2

Chłopcy, którzy mają chęć nauczyć się szlasterstwa, mogą się zgłosić do szlasterni Łakowa 22, ci mają pierwszeństwo, którzy znają początki. 7782-2

Dokó umebłowany, z utrzymaniem przy rodzinie do wynajęcia. Oferty z szczegółami o sobie kierować pod „M. W.” w ad i instrukcji Rozwoju 7780-2

Potrzebny chłopak na posługę do gospodarstwa. Brzezińska 101 7783-3

Na wypłatę!

Franki, towary białe męskie i damskie
P. Chari 2497k
Piotrkowska 37, (podwórko)

Ważne ogłoszenia: Pisz w tekście 60,000 mk., za tekstem 45,000 mk., zwyczajnie 25,000 mk. wśród drobnych 35,000 mk. i niekroli 45,000 mk. do poszukujących pracy 10,000 mk. najmniejsze ogłoszenie 120.000. Ogłoszenia zamiejscowe przed tekstem i w tekście 15 gr. za mil. stronica 3 lamy, zwyczajnie 5 gr. najmniejsza milim. stronica 5 lamów. Tabelkowe i fantazyjne ogłoszenia 50 proc. drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmują się do godz. 6 rano, 6 rano do 6 rano dolizca się 50 proc. Za terminowe wychozenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje jeszcze przedtem przyjęte ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia. Rozwój można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa